

เจาะแผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 12 ด้านการเงินของจีน

พัฒนาพงษ์ ภูสุวรรณ

เศรษฐกรอาวุโส

ส่วนเศรษฐกิจภาค สำนักงานภาคเหนือ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปี ฉบับที่ 12 ของสาธารณรัฐประชาชนจีน หรืออาจเรียกสั้นๆ ว่า “แผน 5 ปีฉบับ 12” ที่จะเริ่มใช้ในปี 2011-2015 ซึ่งขณะนี้ธนาคารกลางของจีนอยู่ระหว่างดำเนินการเปิดรับความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2011 ก่อนนำเสนอแผนฯ ต่อรัฐบาลกลางเพื่อประกาศใช้ต่อไป โดยปกติเมื่อรัฐบาลจีนวางแผนไปแล้วจะดำเนินการต่างๆ ตามแผนที่วางไว้เสมอ ซึ่งแตกต่างจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ของบางประเทศ ที่การดำเนินการไม่ค่อยเป็นไปตามแผน และไม่ค่อยให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจเท่าที่ควร

สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ปี ฉบับที่ 12 ของจีน ฉบับร่างนี้ ทางการเงินได้ประกาศเผยแพร่เมื่อ 27 ตุลาคม 2010 มี Theme เน้นการเข้าถึงการบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกัน ขยายรายได้ และการลดช่องว่างด้านรายได้ และเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจทางทะเล สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการเงิน มีแผนงานที่น่าสนใจ คือ การปฏิรูประบบสถาบันการเงินของจีน

แผน 5 ปีฉบับ 12 ที่สำคัญ คือการสร้าง ความเจริญรุ่งเรืองให้สังคม แต่ยังคงเน้นการปฏิรูป ทางเศรษฐกิจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ ภายใต้สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเงินที่เปลี่ยนไปจากเดิม เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดีขึ้นต่อเนื่องจากที่ดำเนินการตามแผน 5 ปี ฉบับที่ 11 ซึ่งเป็นการเริ่มใช้มาตรฐานใหม่ที่สูงขึ้น มีความท้าทายมากขึ้น แม้ว่าการเศรษฐกิจของจีนยังมีการพัฒนาและมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากการดำเนินยุทธศาสตร์ต่างๆ ที่แยบยล แต่ก็ยังต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ และความเสี่ยงที่คาดเดาได้ยาก เช่น วิกฤตหนี้ในยุโรป และภาวะการอ่อนค่าของเงินดอลลาร์ สรอ. เป็นต้น

สำหรับแผนด้านการเงินนั้น ทางการเงินได้นำเสนอแผนด้านการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน เพื่อให้ภาคเอกชนตระหนักว่า แผน 5 ปีฉบับ 12 มีแนวทางในการดำเนินงานด้านการระบบสถาบันการเงินที่ต่อเนื่องจากแผน 5 ปีฉบับ 11 เน้นด้านปฏิรูประบบสถาบันการเงิน ตามความต้องการของระบบสถาบันการเงิน เพื่อปฏิรูปและพัฒนาระบบสถาบันการเงินให้เข้มแข็งขึ้น โดยเร่งรัดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน

ซึ่งเมื่อเทียบกับแผน 5 ปี ฉบับที่ 11 จะพบว่าแผน 5 ปี ฉบับ 12 ได้เสนอให้มีการปฏิรูประบบสถาบันการเงินเช่นเดียวกัน แม้ว่าจะไม่ได้ระบุข้อความเนื้อหาการปฏิรูปที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไว้ชัดเจน แต่เนื้อหาข้างในจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านระบบสถาบันการเงินที่สำคัญ โดยเนื้อหาการปฏิรูประบบสถาบันการเงินรายการแรก คือ การสร้างความระมัดระวัง และมีความรอบคอบในการดำเนินการตามกรอบมหภาคระบบสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นการดำเนินงานขั้นพื้นฐานเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับระบบสถาบันการเงิน โดยจะดูแลภาคการเงินทั้งหมดอย่างทั่วถึง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบและส่งผ่านไปถึงภาคเศรษฐกิจอื่น นอกจากนั้นยังต้องติดตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจรอบด้าน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการความเสี่ยงของระบบการเงินทั้งหมด เพื่อรักษาความมั่นคงทางการเงิน ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของรัฐบาลจีน โดยผู้ว่าการธนาคารกลางของจีน นาย โจว เสี่ยวชวน เคยกล่าวว่า "บทเรียนสำคัญจากวิกฤตการณ์ทางการเงินระหว่างประเทศ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเฉพาะความเสี่ยงด้านระบบสถาบันการเงินเท่านั้น แต่ยังสร้างความเสี่ยงทางการเงินในระดับมหภาคด้วย การดำเนินนโยบายอย่างรอบคอบ เป็นยาที่ดีสำหรับการป้องกันความเสี่ยงของระบบสถาบันการเงิน" ความรอบคอบในทุกๆ ด้าน จะช่วยให้สินเชื่อบริษัทพาณิชย์ขยายตัวได้อย่าง

มีประสิทธิภาพ ธนาคารพาณิชย์จีนจะมีการปรับปรุงระบบการป้องกันความเสี่ยงให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ระบบสถาบันการเงินของจีนจะให้ความสำคัญกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ มากขึ้น

ประเด็นสำคัญของแผน 5 ปี ฉบับที่ 12 ด้านการเงิน (เรียกนโยบาย “สี่ต่อเนื่อง”) มี 4 แนวทางในการดำเนินงานต่อเนื่องจากแผน 5 ปี ฉบับที่ 11 ดังนี้

1. ส่งเสริมการปฏิรูประบบอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน ให้เป็นไปตามอุปสงค์และอุปทานของตลาด นำระบบ Manage Floating Exchange Rate มาใช้ รวมทั้งการปรับปรุงระบบทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยน บริหารอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ภายใต้บัญชีทุนรักษาระดับ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ การดำเนินงานตามแผน 5 ปี ฉบับที่ 11 ก็ให้ความสำคัญกับการปฏิรูประบบอัตราดอกเบี้ยและระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวเช่นกัน แต่ที่แตกต่างกันก็คือการเพิ่มเงื่อนไขใหม่ๆ ด้านการบริหารจัดการเงินทุนสำรอง ระหว่างประเทศ ซึ่งการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของทุนสำรองระหว่างประเทศ ทำให้เงินมีความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้น โดยเงินจะบริหารจัดการสินทรัพย์ที่เป็นทุนสำรองให้มีความเสี่ยงลดลง และทำให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นความจำเป็นเร่งด่วนของการแก้ไขปัญหา

2. นโยบายการปฏิรูประบบธนาคารพาณิชย์ การปฏิรูปธนาคารของรัฐในปีนี้เป็นนโยบายที่สำคัญ หลังจากทีในปี 2010 ธนาคารเพื่อการเกษตรของจีนประสบความสำเร็จในการแปรรูปจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้ของจีนแล้ว ทำให้รัฐบาลสามารถแปรรูปธนาคารของรัฐบาล 5 ธนาคารใหญ่เป็นผลสำเร็จ เพื่อปฏิรูปนโยบายสถาบันการเงินให้ธนาคารพาณิชย์มีความเข้มแข็งขึ้น ภายใต้สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การเงินที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมในการปฏิรูประบบธนาคารโดยรวม ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มดีขึ้น

3. สร้างความเข้มแข็งให้สถาบันการเงิน รวมทั้งเพิ่มการกำกับดูแลและสถาบันการเงิน เช่น การจัดตั้งระบบเตือนภัยเพื่อป้องกันความเสี่ยงของระบบการเงิน รวมทั้งการสร้างกลไกการจัดการและควบคุมความเสี่ยง ซึ่งทางการเงินได้ทำปรับปรุงระบบการกำกับดูแลสถาบันการเงินในปัจจุบันและในระยะต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่เกิดวิกฤตทางการเงินระหว่างประเทศตั้งแต่ครั้งหลังของปี 2008 เป็นต้นมา ทางการเงินได้เพิ่มการกำกับดูแลสถาบันการเงินของจีนอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับระบบสถาบันการเงินทั้งระบบ

4. แผนจัดตั้งสถาบันประกันเงินฝาก ซึ่งอยู่ในแผนการดำเนินงาน และเป็นแผนงานที่สำคัญในการพัฒนาระบบสถาบันการเงินของจีน

สำหรับแผนงานใหม่ 3 แผนงาน ตามแผน 5 ปี ฉบับที่ 12 (เรียก “สามงานใหม่”) คือ

1. การปรับปรุงระบบการจัดการสินทรัพย์ทางการเงินของรัฐ
2. ปรับปรุงระบบการบริหารการคลัง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. ปรับปรุงมาตรฐานทางการเงินระหว่างประเทศ และเสริมสร้างมาตรฐานของระบบการเงินให้เข้มแข็ง

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง 2 แผนงานแรก ซึ่งมีภาครัฐเป็นเจ้าของสินทรัพย์ทางการเงิน โดย จัดหาเงินแหล่งเงินทุนในประเทศให้กับ SMEs เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่นต่างๆ นอกจากนั้นทางการเงินจะนำปัญหาใหม่ๆ ภายใต้สถานการณ์ใหม่ มาพิจารณาปรับปรุง กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง ให้เหมาะสม โดยเร็วที่สุด เพื่อจะช่วยลดผลกระทบจากปัญหาที่อาจจะสร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ

นอกเหนือจากแผนงาน “สี่ต่อเนื่อง” และ “สามงานใหม่” ที่จะทำให้ระบบสถาบันการเงินเงินมีความเข้มแข็งขึ้นแล้ว ทางการเงินยังมีแผนการปฏิรูประบบสินเชื่อสหกรณ์ในเขตชนบทและแนะนำให้มีการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งการจัดตั้งองค์กรการเงินในชุมชนต่างๆ เพื่อพัฒนาระบบการเงินในเขตชนบท รวมทั้งการปรับปรุงระบบประกันภัยทางการเกษตร การปรับปรุงบริการทางการเงินในเขตชนบท ด้วย

ปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางการเงินเปลี่ยนแปลงของโลกไปมาก ขนาดเศรษฐกิจของจีนในปี 2010 ใหญ่เป็นอันดับสองในโลกรองจากสหรัฐอเมริกา จีนมีงบประมาณรายรับสูงที่สุดในโลก เศรษฐกิจของจีนมีบทบาทมากขึ้นในเวทีเศรษฐกิจโลก และมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก ขณะที่ระบบสถาบันการเงินของจีนก็มีการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องอย่างมีนัยสำคัญ สถาบันการเงินต่างๆ แข่งขันกันมากขึ้น สินทรัพย์รวมของสถาบันการเงินจีนสูงขึ้นมาก โดย ณ สิ้นเดือน มิ.ย. 2010 ธนาคารพาณิชย์จีนมีสินทรัพย์รวม 87.2 ล้านล้านหยวน และหนี้สินรวม 82.3 ล้านล้านหยวน เทียบกับ ณ สิ้นปี 2005 ซึ่งมีสินทรัพย์รวมเพียง 37.5 ล้านล้านหยวน และหนี้สินรวม 35.8 ล้านล้านหยวน ซึ่งธนาคารพาณิชย์จีนมีอัตราส่วนกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงอย่างเพียงพอ มีการดำเนินงานที่มีธรรมาภิบาลมากขึ้น และมีการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงของระบบการเงินเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยในปี 2010 นิตยสาร “การธนาคาร” ของอังกฤษ ทำการจัดอันดับธนาคารพาณิชย์ที่ดีที่สุดในโลก 1,000 ลำดับ มีธนาคารพาณิชย์จีนถึง 84 ธนาคาร เพิ่มขึ้นจากปี 1989 ซึ่งมีเพียง 8 ธนาคารเท่านั้น

สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเงินทั่วโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ช่วยพัฒนาระบบสถาบันการเงินของจีน ให้มีการพัฒนามากขึ้น ตามแผน 5 ปี ฉบับที่ 12 ในระยะ 5 ปีข้างหน้าทางการเงินจะดำเนินการสนับสนุนระบบสถาบันการเงินอย่างต่อเนื่องต่อไปเพื่อให้ธนาคารพาณิชย์จีนสามารถรับมือกับความท้าทายใหม่ๆ ได้

Contact author:

พัฒนพงษ์ ภูสุวรรณ
เศรษฐกรอาวุโส ส่วนเศรษฐกิจภาค
ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ
PatanapP@bot.or.th

Disclaimer: บทความนี้เป็นความเห็นส่วนตัว จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย